

Uchwała Nr 64/2022

Komitetu Stabilności Finansowej

z dnia 20 października 2022 r.

w sprawie opinii dotyczącej obniżenia docelowego poziomu środków
systemu gwarantowania depozytów w bankach

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 i 1488) w związku z art. 287 ust. 2b ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 793, 872 i 1692) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Komitet Stabilności Finansowej przyjmuje opinię dotyczącą obniżenia docelowego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach.

2. Opinia stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Opinia, o której mowa w § 1, zostanie przekazana Radzie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

§ 3. Uchwała zostanie zamieszczona na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Komitetu Stabilności Finansowej

/-/ Adam Glapiński

Opinia
Komitetu Stabilności Finansowej
dotycząca obniżenia docelowego poziomu środków
systemu gwarantowania depozytów w bankach

Komitet Stabilności Finansowej, zwany dalej „Komitetem”, pozytywnie opiniuje obniżenie docelowego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach. W ocenie Komitetu jest to uzasadnione z punktu widzenia bieżącej oceny ryzyka systemowego w krajowym sektorze bankowym.

W szczególności, Komitet zauważa, że art. 10 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 149), wprowadza obowiązek utrzymywania minimalnego poziomu środków finansowych systemu gwarantowania depozytów na poziomie 0,8% środków gwarantowanych w bankach i oddziałach banków zagranicznych objętych obowiązkowym systemem gwarantowania depozytów. W Polsce ten poziom został już osiągnięty. W przepisach krajowych implementujących wyżej przywołaną dyrektywę ustalono docelową wysokość środków systemu gwarantowania depozytów w bankach na poziomie 2,6% kwoty środków gwarantowanych. Jednocześnie analiza porównawcza wskazuje, że poziom ten jest jednym z najwyższych w Unii Europejskiej. Średni poziom docelowy dla państw Unii Europejskiej (z wyłączeniem Polski) wynosi 1,0%, przy czym większość krajów zdecydowało się przyjąć 0,8% środków gwarantowanych jako docelowy poziom środków finansowych systemu gwarantowania depozytów.

Komitet odnotowuje, że dotychczasowa efektywność procesów z zakresu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji wskazuje, że organy sieci bezpieczeństwa finansowego dysponują narzędziami służącymi ograniczaniu ryzyka niekontrolowanej upadłości banku, co obniża ryzyko wypłat depozytów gwarantowanych.

Dodatkowo funkcjonowanie systemów ochrony instytucjonalnej oraz systemu ochrony banków komercyjnych, w ocenie Komitetu częściowo ogranicza potencjalne skutki materializacji ryzyka związanego z trudną sytuacją finansową niektórych instytucji i związanej z nimi możliwości wystąpienia efektów zarażania.

Jednocześnie, Komitet zwraca uwagę, iż warunkiem koniecznym sprawnego procesu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji jest posiadanie przez banki minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych o którym mowa w art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 793, 872 i 1692), zwanego dalej „MREL”. Proces dochodzenia do poziomu wymaganego przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny powinien zostać zakończony do końca 2023 r. Jednak należy mieć na względzie, że obecne warunki makro-finansowe nie są sprzyjające. Dlatego banki powinny wzmocnić działania służące systematycznej budowie MREL, a Bankowy Fundusz Gwarancyjny na bieżąco monitorować postępy w tym zakresie.

Wysokie współczynniki kapitałowe polskiego sektora bankowego oraz zakumulowane nadwyżki kapitałowe wobec wymogów nadzorczych oznaczają odporność banków na szoki i zdolność do absorpcji potencjalnych strat. Należy jednak wziąć pod uwagę, że w obliczu konieczności spełnienia przez banki wymogu MREL nadwyżki te będą się zmniejszać. Dlatego ważne jest, aby banki generowały zyski, które stanowią dla nich podstawowe źródło pozyskiwania kapitałów.

Mając na uwadze powyższe Komitet ocenia, że zaproponowany przez Radę Bankowego Funduszu Gwarancyjnego docelowy poziom środków systemu gwarantowania depozytów w bankach wynoszący 1,6% kwoty środków gwarantowanych w bankach i oddziałach banków zagranicznych objętych obowiązkowym systemem gwarantowania depozytów znajduje uzasadnienie. Zastosowanie wyższego poziomu oznaczałoby konieczność ponoszenia przez banki dodatkowych kosztów, co długoterminowo osłabiałoby zdolność banków do generowania zysków i budowy kapitałów, przekładając się również na zmniejszenie dostępności kredytu w gospodarce.

Uzasadnienie

Uchwała dotyczy opinii wydawanej przez Komitet Stabilności Finansowej, zwany dalej „Komitetem”, w związku z art. 287 ust. 2b ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 793, 872 i 1692), zwanej dalej „ustawą o BFG”. Przepis ten nakłada na Radę Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, zwaną dalej „Radą BFG”, obowiązek uzyskania opinii Komitetu przed ustaleniem docelowego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach.

Przewodniczący Rady BFG pismem z dnia 6 października 2022 r. zwrócił się z wnioskiem o wydanie przez Komitet opinii dotyczącej planowanego obniżenia docelowego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach z 2,6% do 1,6% kwoty środków gwarantowanych w bankach i oddziałach banków zagranicznych objętych obowiązkowym systemem gwarantowania depozytów. W przywołanym piśmie wskazano, że złożenie wniosku zostało poprzedzone analizą przesłanek obniżenia docelowego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach, określonych w art. 287 ust. 2a ustawy o BFG, tj.:

- 1) bieżącego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach;
- 2) wysokości środków zgromadzonych przez systemy ochrony instytucjonalnej i systemy ochrony, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 9a ustawy – Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 2439, z późn. zm.¹⁾);
- 3) sytuacji ekonomiczno-finansowej sektora bankowego;
- 4) stanowiska jednostki zarządzającej systemem ochrony, o której mowa w art. 130e ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe.

Komitet działając na podstawie art. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 i 1488) w związku art. 287 ust. 2b ustawy o BFG, a także mając na uwadze wpływ działań podejmowanych przez Radę BFG na stabilność systemu finansowego i ryzyko systemowe, przyjął pozytywną opinię dotyczącą obniżenia docelowego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2447 oraz z 2022 r. poz. 830, 872, 1358, 1488, 1692 i 1933.